

საგარეო ურთიერთობების
სამინისტრო

გარემოს დაცვის სამინისტრო

საინფორმაციო ბიულეტენი # 5

მოსახლეობისა და
საგარეო ურთიერთობების
სამინისტრო

2013 წლის
მაისი

თბილისი

სარჩევი

სესავალი	3
I. ატმოსფერული ჰაერი	4
II. ჰედპირული წყალი	20
III. ატმოსფერული ნალექები	21
IV. მარსრუტული დაკვირვებების სედეგები საკარტული სხვადასხვა დასახლებული პუნქტების	22
V. რადიოაქტიური მდგომარეობა	22

სესავალი

გარემოს დამაზარებელი მოვლენების მიმოხილვა და მომზადებულია გარემოს ეროვნული სააგენტოს მიერ მასის ტრენინგების კატალოგი გარემოს დამაზარებელი მოვლენების მონიტორინგის სექტორის მიხედვით.

ატმოსფერული ჰაერის დამაზარებელი მონიტორინგი უმოკლესად ხდება ქალაქები: თბილისი (3 ქუჩა), რუსთაველი, ჯვარცმული, ვაჟა-ფშაველას და ბათუმი. სულ კატალოგში 1349 ანალიზი. ამასთანავე ატმოსფერული ჰაერის დამაზარებელი მოვლენების მონიტორინგი უმოკლესად ქალაქების ფონური სადგურები, რომელიც მდებარეობს ვაშლიანების მეტეოროლოგიური სადგურის ტერიტორიაზე.

კატალოგის ხარისხი 38 სინჯის არხითაა საკარგესად 22 მდინარესა და 1 ტბაზე (პალიასტი). აგრეთვე საბანაო სეზონის დადგომასთან დაკავშირებით ხარისხი სინჯის არხით იკნა თბილისის სრულად, კუასა და ქალაქის ტბებზე.

მდინარეებზე რადიოაქტიური დამაზარებელი მონიტორინგი მიუხედავად ატმოსფერული ჰაერის γ -გამოსხივების ექსპოზიციური დოზის სიმკვრივის სიდიდის დასადგენად 15 პუნქტში, მათ შორის ექვსი უწყვეტ რეჟიმში ავტომატურად სადგურებზე.

საკარგესად 8 ქალაქში არხით იკნა ატმოსფერული ნალექების სინჯის და კატალოგში მათი ანალიზი.

I. atmosferul i haeri

q. Tbilisi

მაისის თვეში ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების მონიტორინგი უარყოფითად სამსადასაწყობო პერიოდში, რომელიც მდებარეობს: თბილისის გამზირი, მოსკვის გამზირი და კვინიტაზის ქუჩა.

თბილისის გამზირი განისაზრვრა ატმოსფერული ჰაერის ერთი დაბინძურების ინგრედიენტი:

- *ნაქსირი* – სასადასაწყობო პერიოდის კონცენტრაცია შეადგენდა – 4.9 მგ/მ³-ს, რაც 1.6-ჯერ აღემატება ზრვრულ ადასადასაწყობო ნორმას.

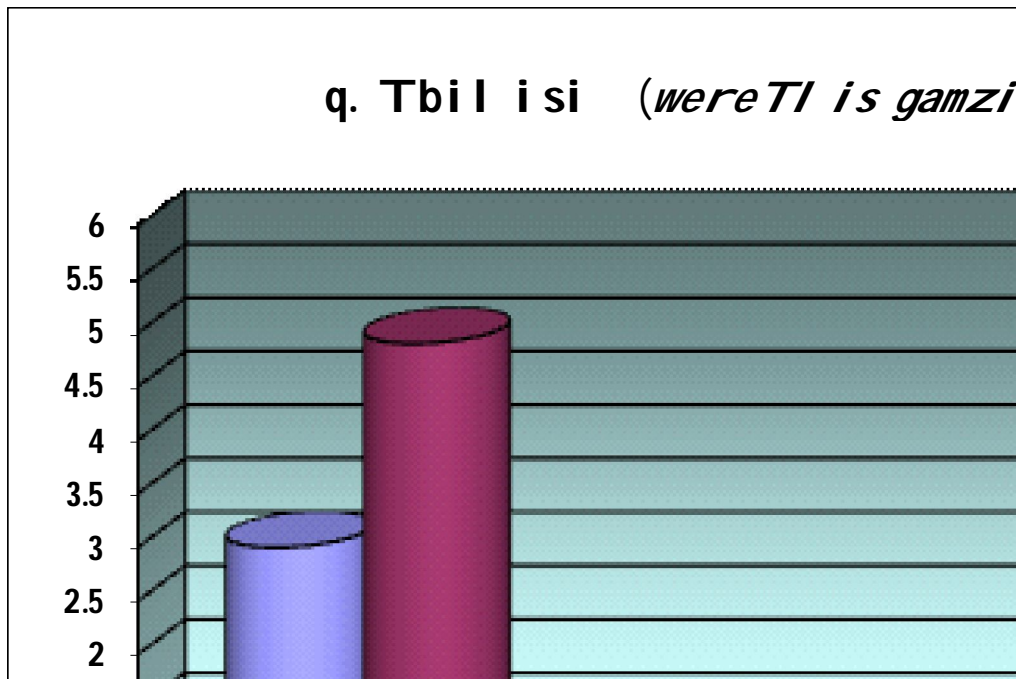
მოსკვის გამზირი განისაზრვრა ატმოსფერული ჰაერის შემდეგი დაბინძურების ინგრედიენტების კონცენტრაციები:

- *ნაქსირი* – სასადასაწყობო პერიოდის კონცენტრაცია გაუტოლდა – 2.8 მგ/მ³-ს, რაც არ აღემატება ზრვრულ ადასადასაწყობო კონცენტრაციას.
- *აზოტის დიოქსიდი* – სასადასაწყობო პერიოდის კონცენტრაცია შეადგენდა – 0.094 მგ/მ³-ს, რაც ზრვრულ ადასადასაწყობო კონცენტრაციას აღემატება 2.4-ჯერ.

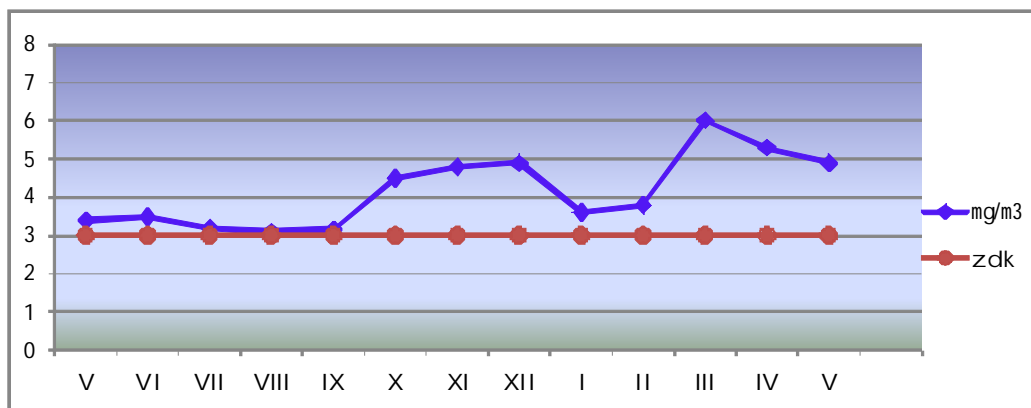
კვინიტაზის ქუჩა განისაზრვრა ატმოსფერული ჰაერის შემდეგი დაბინძურების ინგრედიენტების კონცენტრაციები:

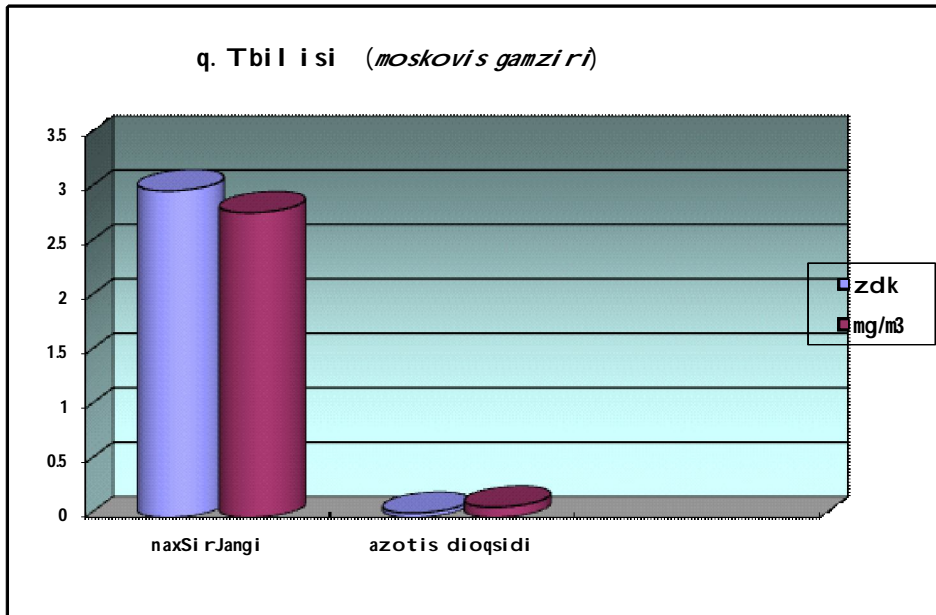
- *მთვერი* – სასადასაწყობო პერიოდის კონცენტრაცია შეადგენდა – 0.72 მგ/მ³-ს, რაც ზრვრულ ადასადასაწყობო კონცენტრაციას აღემატება 4.8-ჯერ.
- *ნაქსირი* – სასადასაწყობო პერიოდის კონცენტრაცია შეადგენდა – 2.8 მგ/მ³-ს, რაც არ აღემატება ზრვრულ ადასადასაწყობო კონცენტრაციას.
- *გოგირდის დიოქსიდი* – სასადასაწყობო პერიოდის კონცენტრაცია შეადგენდა – 0.13 მგ/მ³-ს, რაც ზრვრულ ადასადასაწყობო კონცენტრაციას აღემატება 2.6-ჯერ.

- *azotis dioqsidi* _ saSual o Tviuri koncentracia Seadgenda _ 0.139 mg/m³-s. rac zRvrul ad dasaSveb koncentracias aRemateboda 3.5-j er.
- *ozoni* _ saSual o Tviuri koncentracia Seadgenda _ 0.008 mg/m³-s. rac ar aRemateboda zRvrul ad dasaSveb koncentracias.

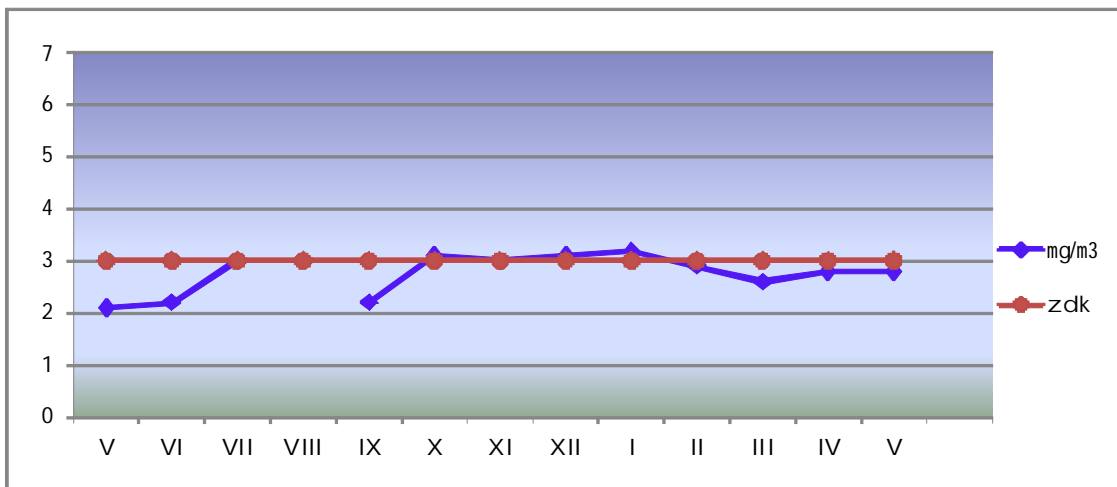

maisis Tvis saSual o koncentraciebi

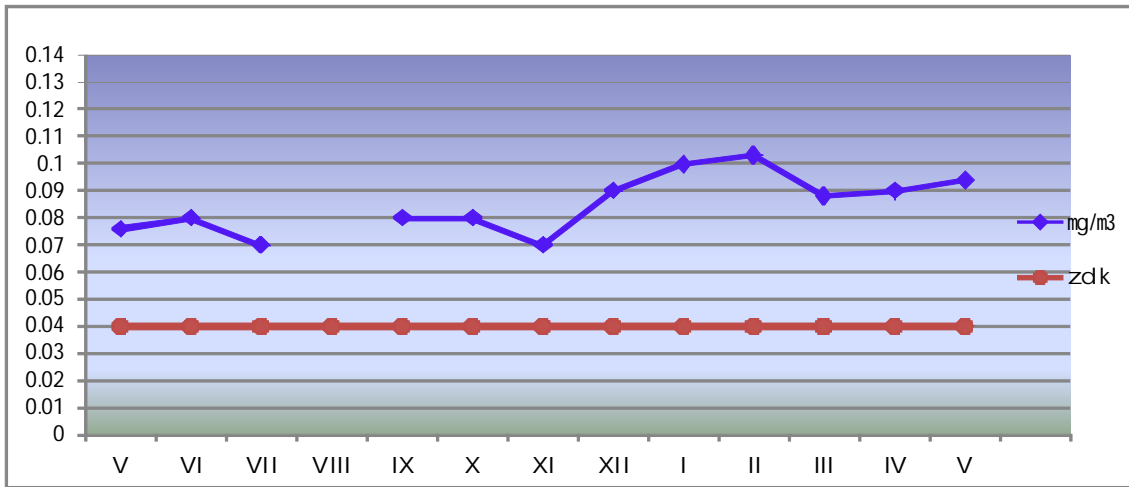

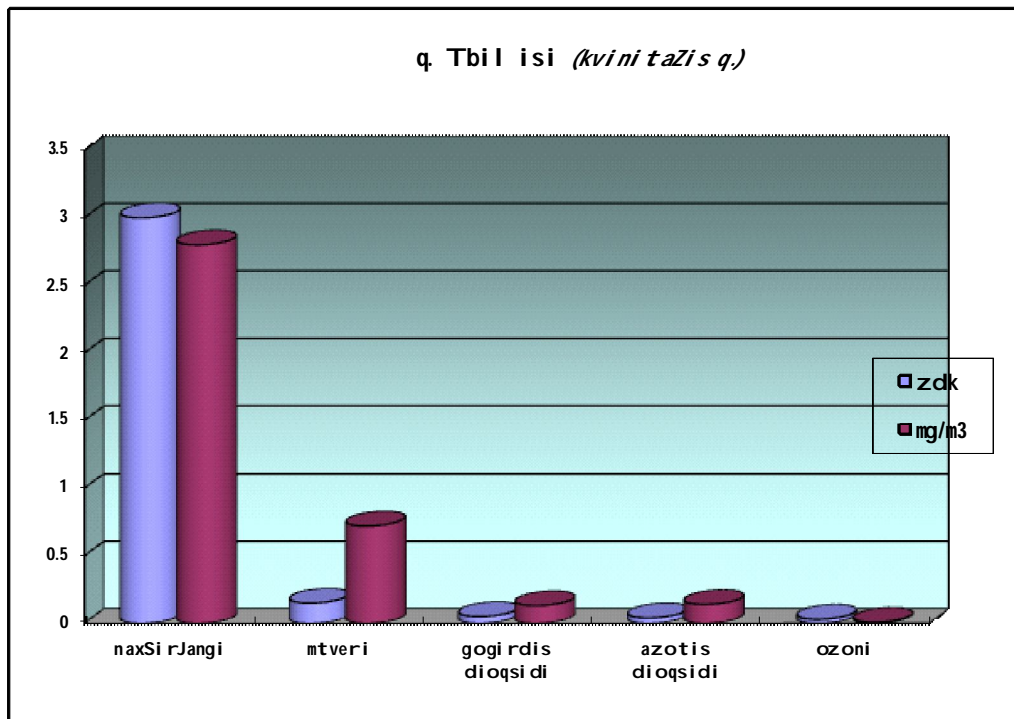
maisi Tvis saSual o koncentraciebi

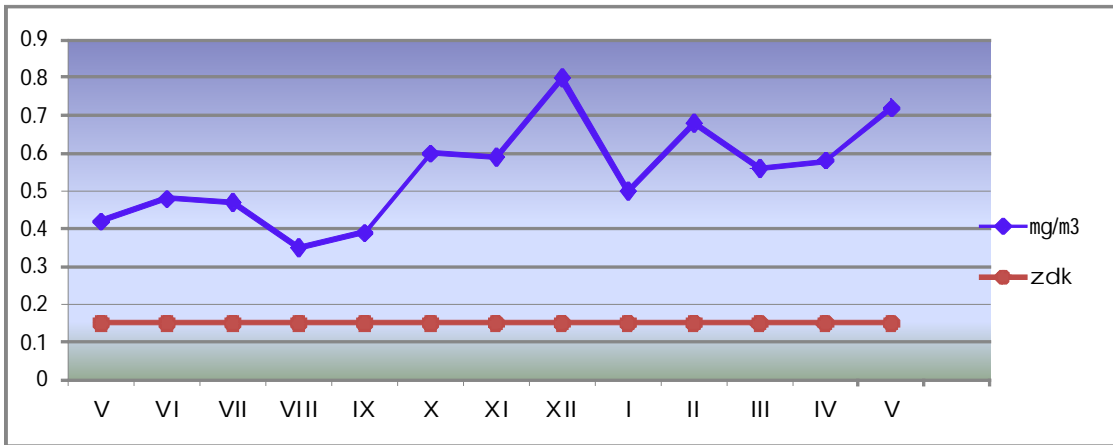
naxSi rJangis saSual o Tviuri koncentraciebi, kvini taZis q. (2012-2013 ww)

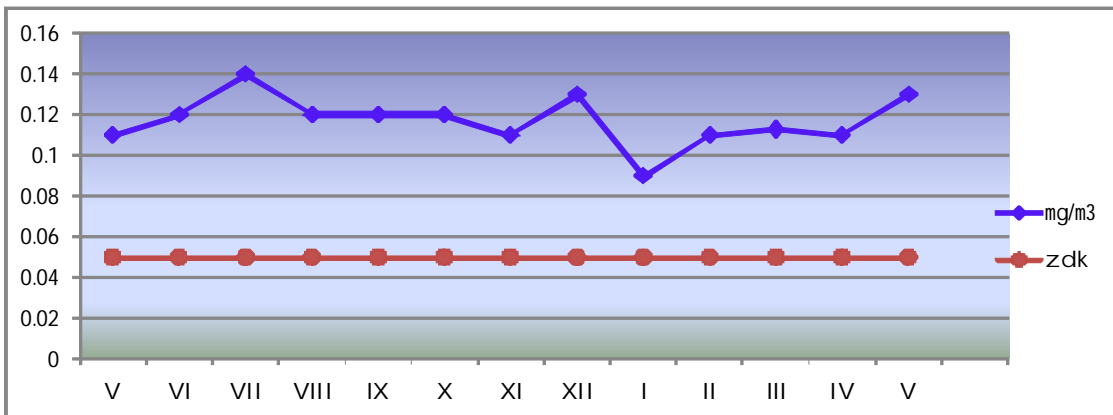
აზოტის სასუალო ტვიური კონცენტრაციები, მოსკოვის გამზ-ზე. (2012-2013 წწ)

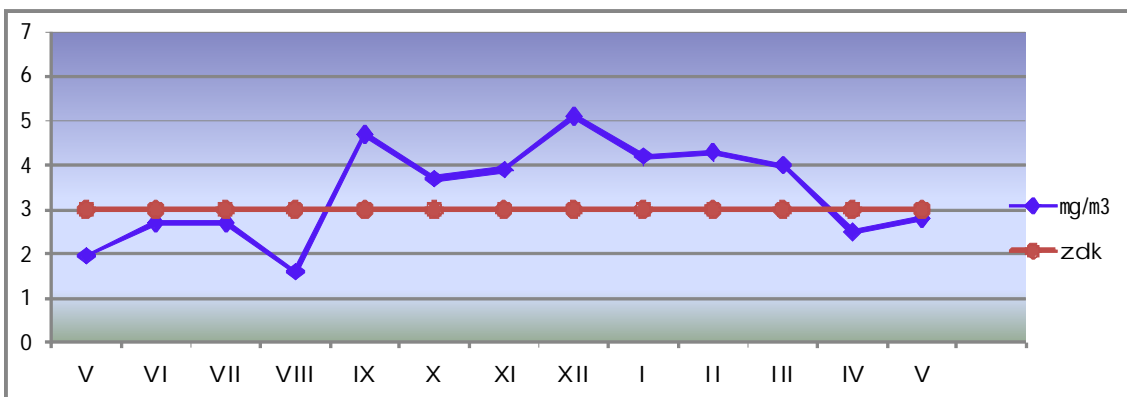
მაისის ტვის სასუბი ო კონცენტრაციები

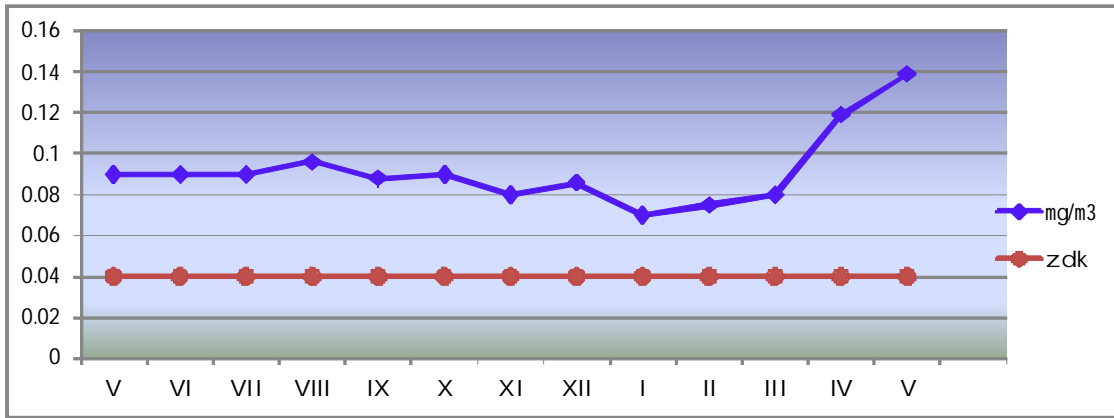
მთვრის სასუბი ო ტვიური კონცენტრაციები, კვინი ტაზის კ. (2011-2012 წწ)

გოგირდის დიოქსიდის სასუბი ო ტვიური კონცენტრაციები, კვინი ტაზის კ. (2012-2013 წწ)

ნახსირჯანგის სასუალო ტვიური კონცენტრაციები, კვინიტაზის კ. (2012-2013 წწ)

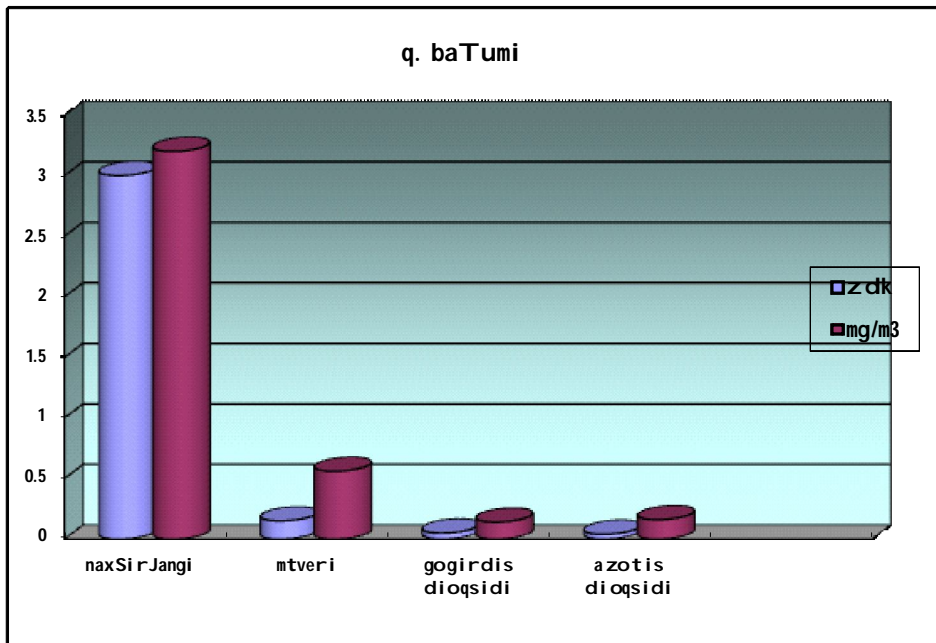

აზოტის დიოქსიდის სასუალო ტვიური კონცენტრაციები, კვინიტაზის კ. (2012-2013 წწ)

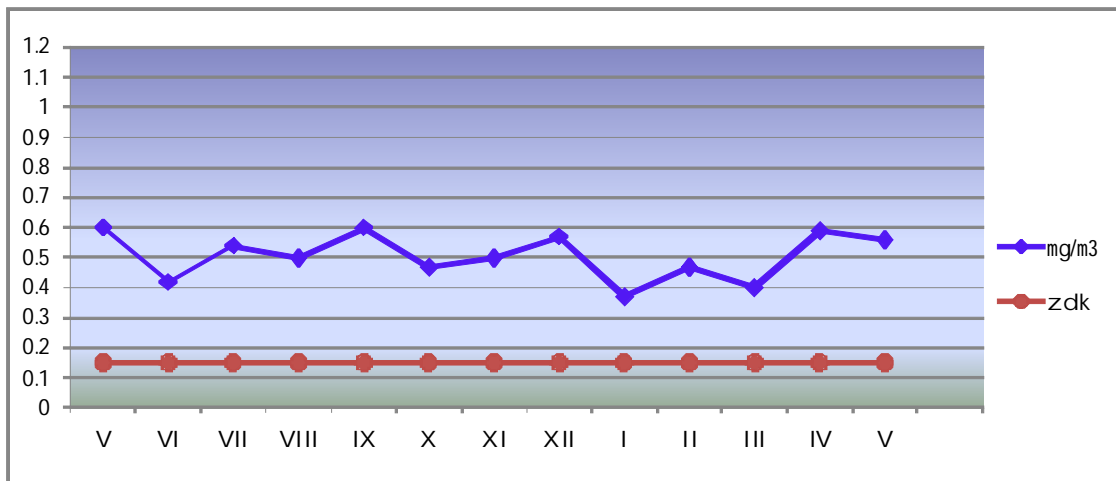
კ. ბათუმი

მაისის ტვესი კ. ბათუმის ატმოსფერული ჰაერის დაბინჯების მონიტორინგი უარმოებდა ერთადამკვირვებლობის იქიურზე.

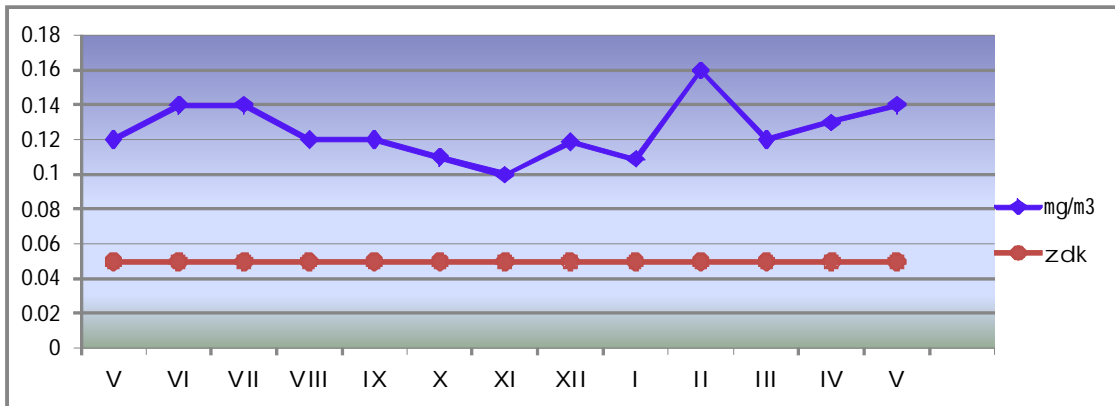
- *მთვერი* _ სასუალო ტვიურმა კონცენტრაციამ შეადგინა 0.56 mg/m³, რაც 3.7-ჯერ აღემატება ზრვრულ ადასავებ კონცენტრაციას;
- *გოგირდის დიოქსიდი* _ სასუალო ტვიურმა კონცენტრაციამ შეადგინა _ 0.14 mg/m³, რაც 2.8-ჯერ აღემატება ზრვრულ ადასავებ კონცენტრაციას.
- *ნახსირჯანი* _ სასუალო ტვიურმა კონცენტრაციამ შეადგინა _ 3.2 mg/m³, რაც 1.1-ჯერ აღემატება ზრვრულ ადასავებ კონცენტრაციას.
- *აზოტის დიოქსიდი* _ სასუალო ტვიურმა კონცენტრაციამ შეადგინა 0,16 mg/m³, რაც აღემატება ზრვრულ ადასავებ კონცენტრაციას _ 4-ჯერ.

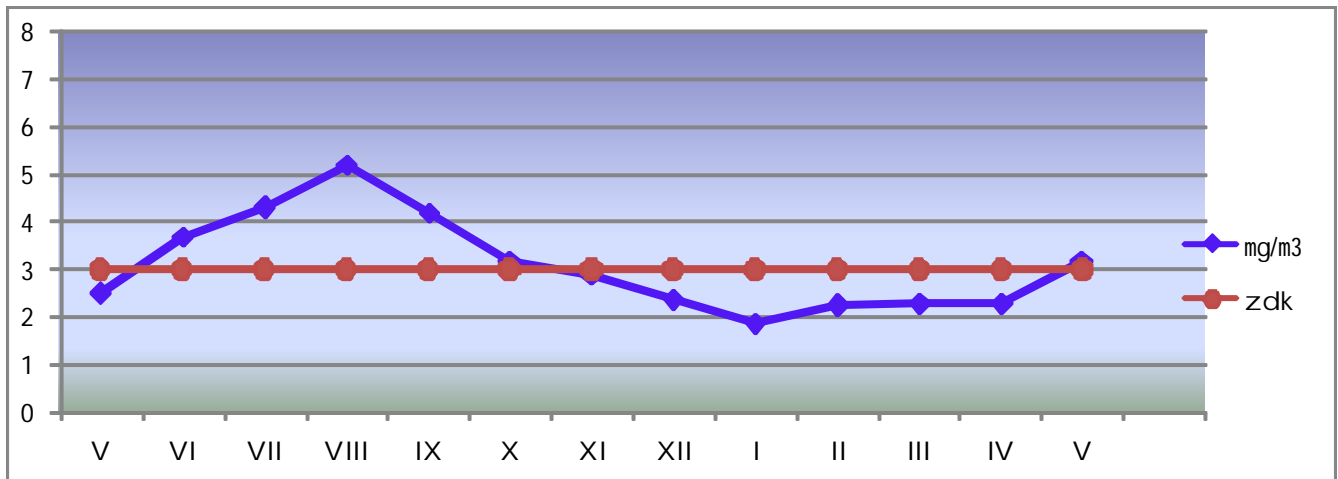
მაისის თვის საშუალო კონცენტრაციები

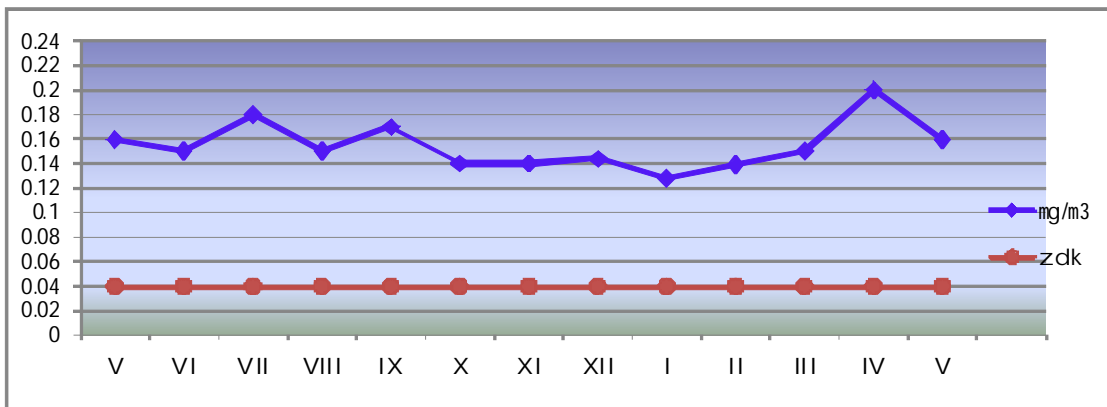
მთვრის საშუალო თვიური კონცენტრაციები (2012-2013 წწ)

gogi rdis di oqsi dis saSual o Tvi uri koncentraciebi (2012-2013ww)

naxSi rJangis saSual o Tvi uri koncentraciebi (2012-2013 ww)

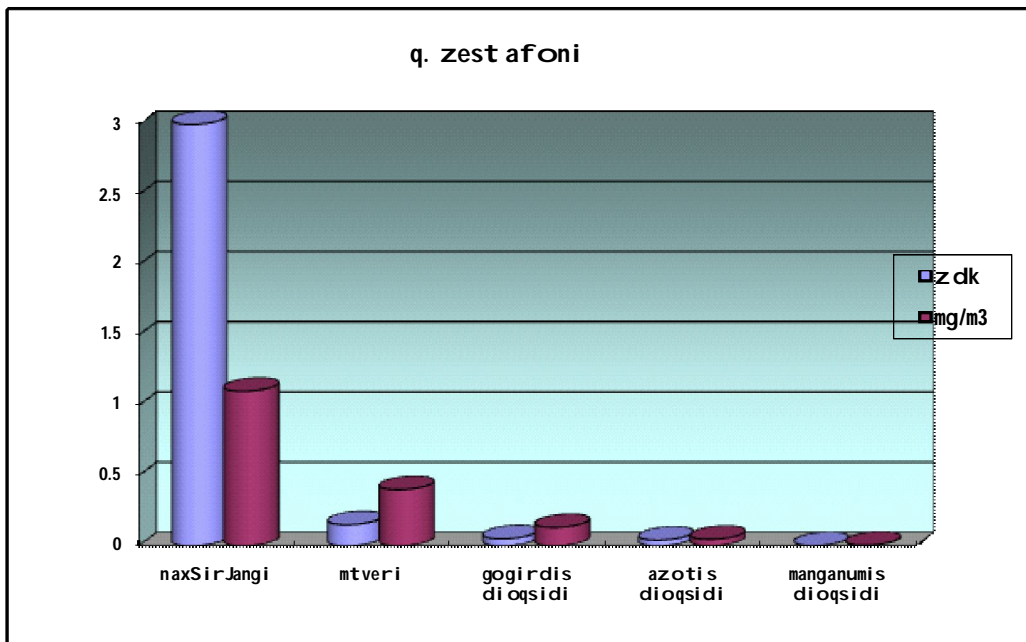

azot is di oqsi dis saSual o Tvi uri koncentraciebi (2012-2013 ww)

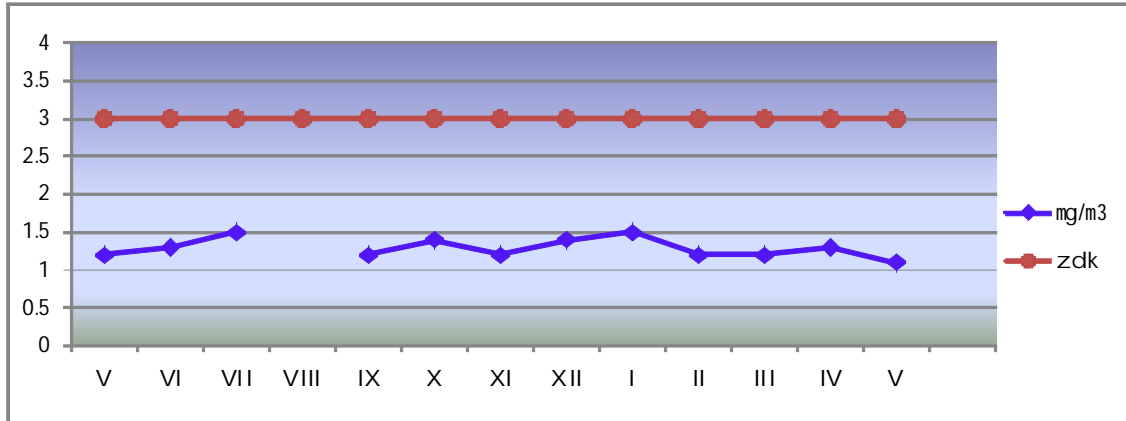
q. ზედაფონი

მაისის თვის ზედაფონის ატმოსფერული ჰაერის დამაზარებელი ნივთიერების რეგულაციის მონიტორინგი უნდა იქონიებდეს შემდეგი ნივთიერებების მიხედვით.

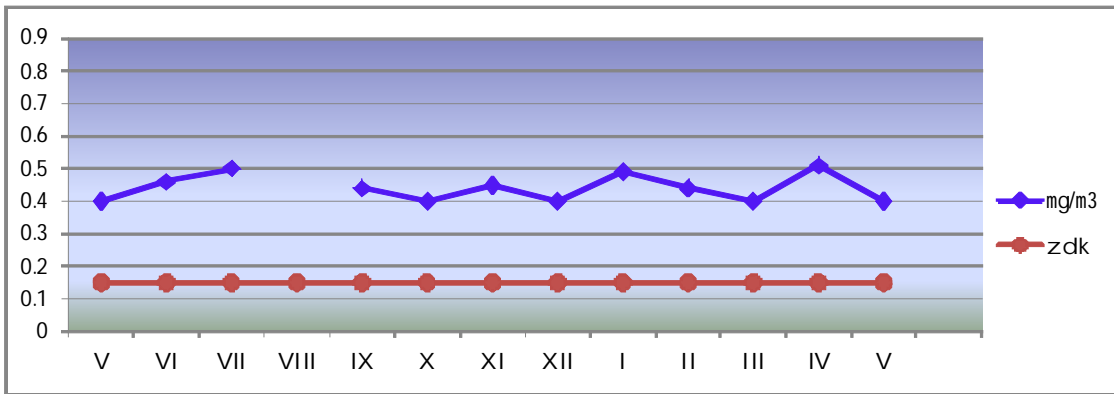
- *მთვნი* – სასაბურთაო ნივთიერების კონცენტრაციის შედგენა 0.4 mg/m^3 , რაც 2.7-ჯერ აღემატება ზედაფონის კონცენტრაციას;
- *გოგირდის დიოქსიდი* – სასაბურთაო ნივთიერების კონცენტრაციის შედგენა 0.13 mg/m^3 , რაც ზედაფონის კონცენტრაციას აღემატება 2.6-ჯერ.
- *ნახშირბადი* – სასაბურთაო ნივთიერების კონცენტრაცია შედგენა – 1.1 mg/m^3 -ს. რაც არ აღემატება ზედაფონის კონცენტრაციას.
- *აზოტის დიოქსიდი* – სასაბურთაო ნივთიერების კონცენტრაციის შედგენა 0.046 mg/m^3 , რაც 1.2-ჯერ აღემატება ზედაფონის კონცენტრაციას.
- *მანგანუმის დიოქსიდი* – სასაბურთაო ნივთიერების კონცენტრაციის შედგენა 0.0043 mg/m^3 , რაც 4.3-ჯერ აღემატება ზედაფონის კონცენტრაციას.

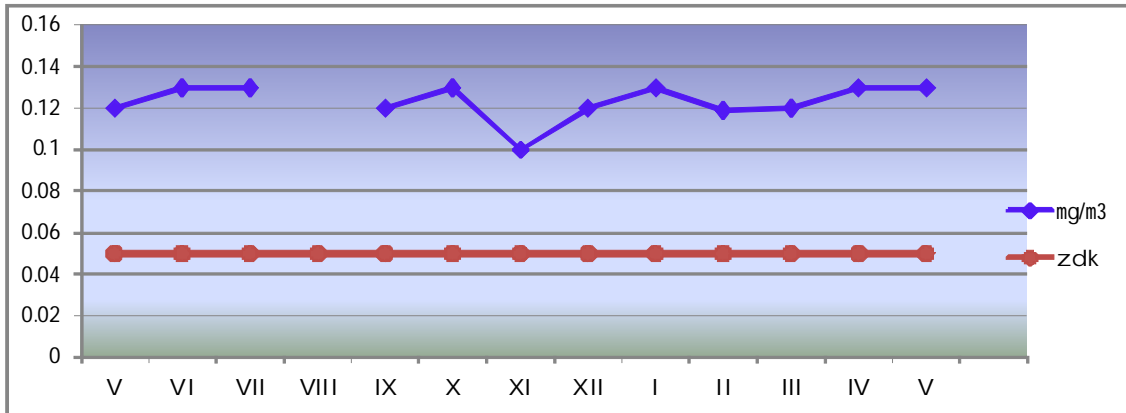
მაისის თვის სასაბურთაო კონცენტრაციები

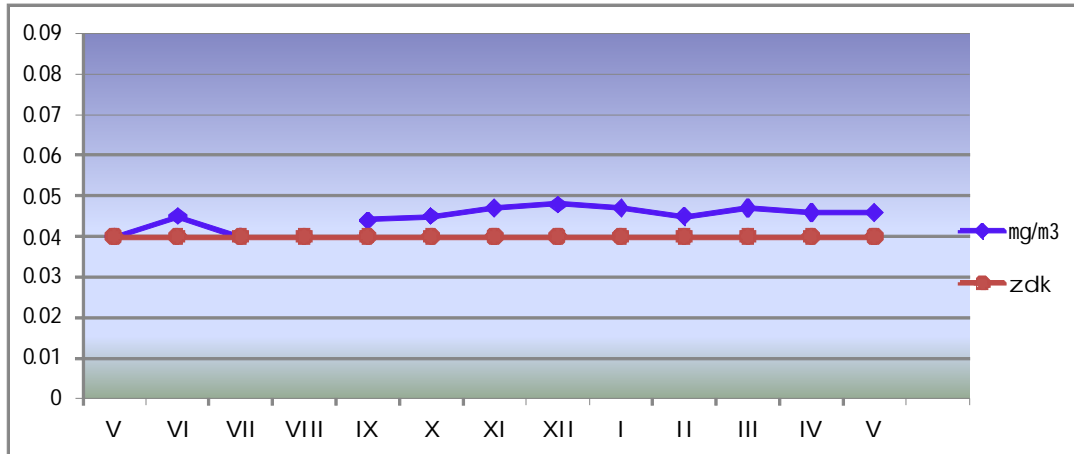
ნახსირი აირების სასუბიექტო ტვირთის კონცენტრაციები (2012-2013 წწ)

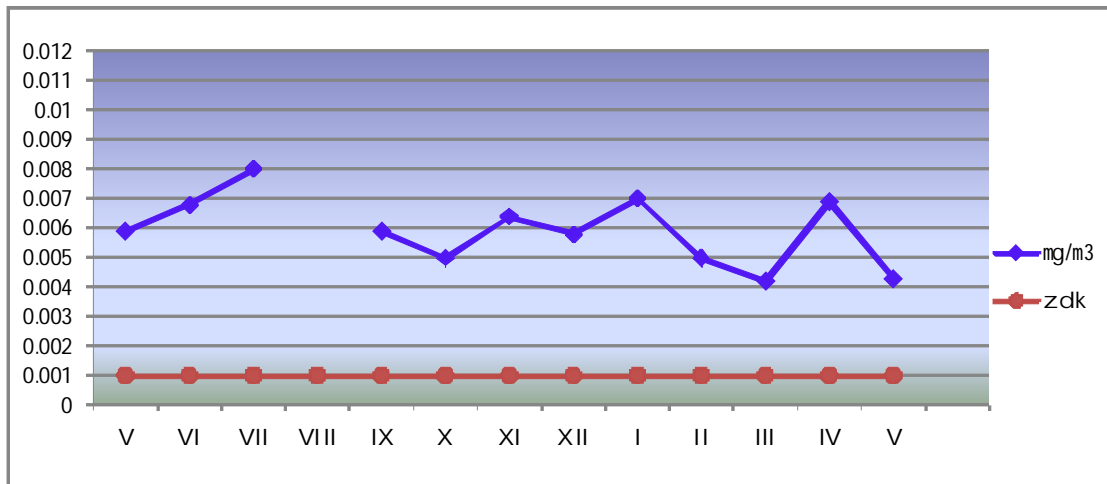
მთვრის სასუბიექტო ტვირთის კონცენტრაციები (2012-2013 წწ)

გოგირდის დიოქსიდის სასუბიექტო ტვირთის კონცენტრაციები (2012-2013 წწ)

azotის დიოქსიდის სასუალი ოქსიდის ტვიური კონცენტრაციები (2012-2013 წწ)

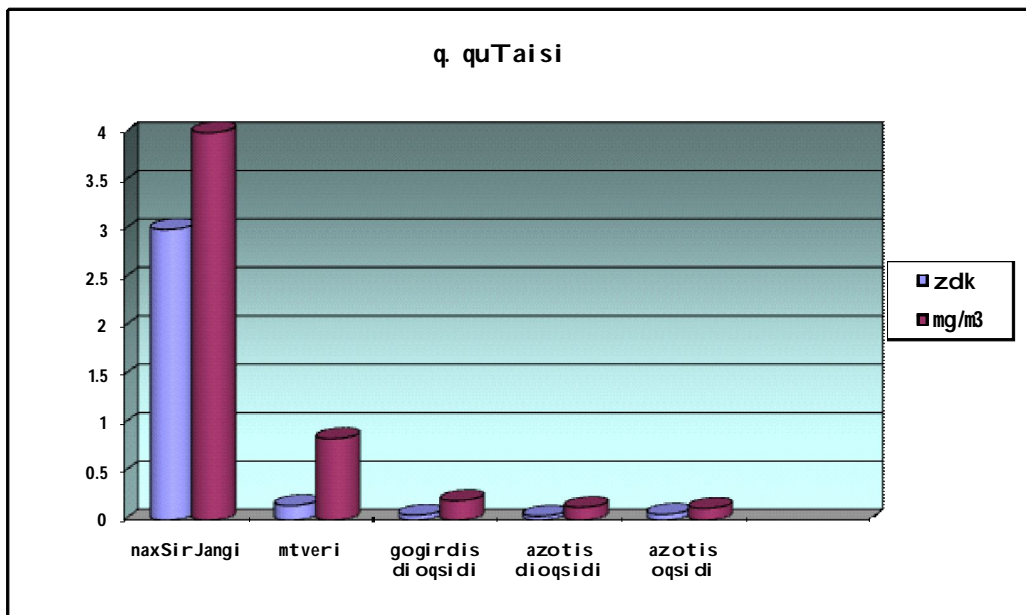

მანგანუმის დიოქსიდის სასუალი ოქსიდის ტვიური კონცენტრაციები (2012-2013 წწ)

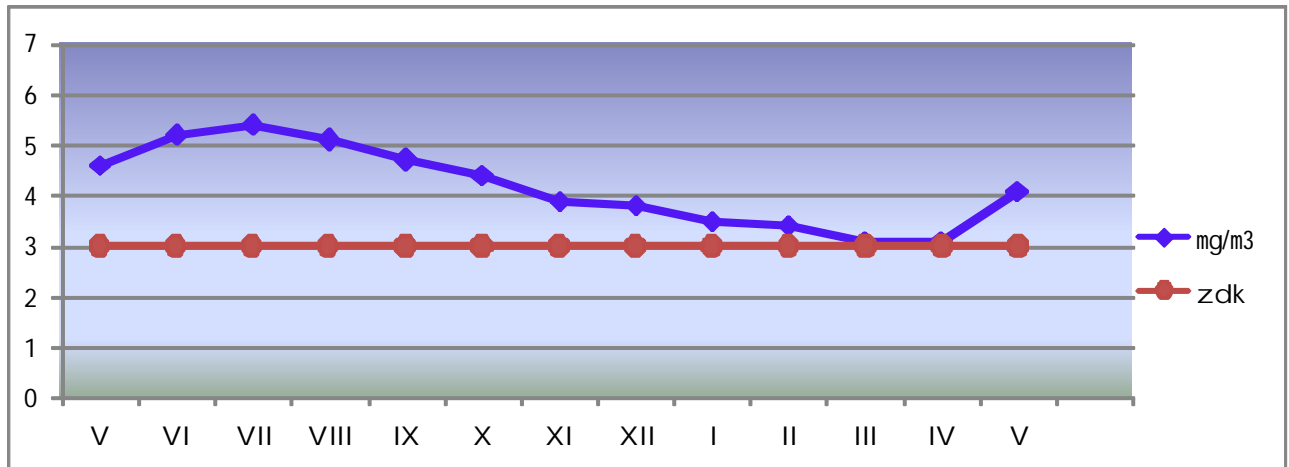
q. quTaisi

maisis TveSi q. quTaisSi atmosferul i haeris dabinZurebis regul arul i monitoringi warmoebda erT sadamkvirvebl o j ixurze.

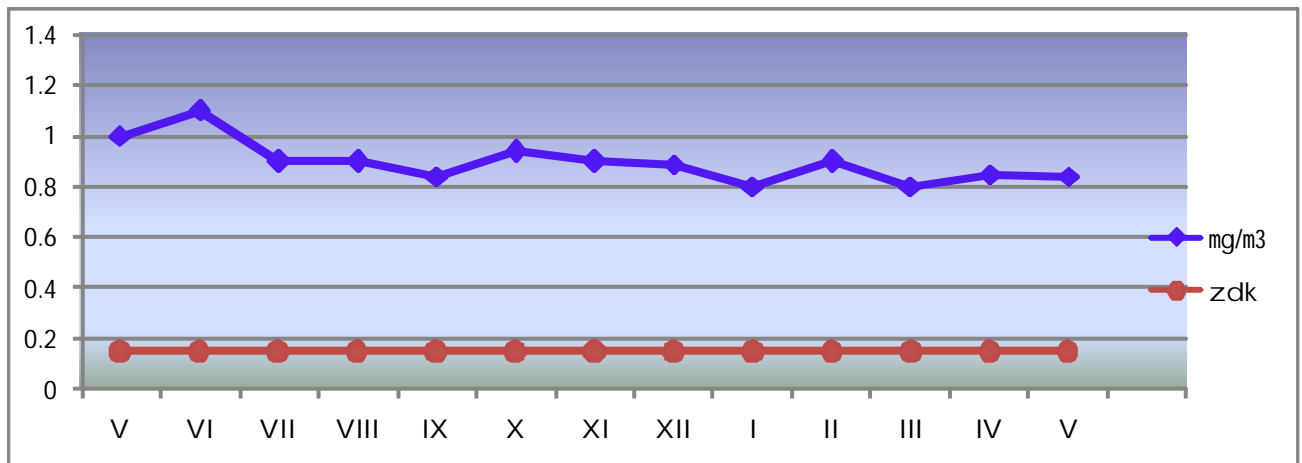
- *mtveri* _ saSual o Tviurma koncentraciam Seadgina 0.84 mg/m³, rac 5.6-j er aRemateba zRvrul ad dasaSveb koncentracias;
- *gogirdis dioqsidi* _ saSual o Tviurma koncentraciam Seadgina 0.2 mg/m³, rac 4-j er aRemateba zRvrul ad dasaSveb koncentracias.
- *naxSirJangi* _ saSual o Tviurma koncentraciam Seadgina 4.1 mg/m³, rac 1.4-j er aRemateba zRvrul ad dasaSveb koncentracias.
- *azotis dioqsidi* _ saSual o Tviurma koncentraciam Seadgina 0,13 mg/m³, rac 3.3-j er aRemateba zRvrul ad dasaSveb koncentracias.
- *azotis oqsidi* _ saSual o Tviuri koncentracia Seadgenda 0.12 mg/m³-s. rac zRvrul ad dasaSveb koncentracias aRemateboda 2-j er.

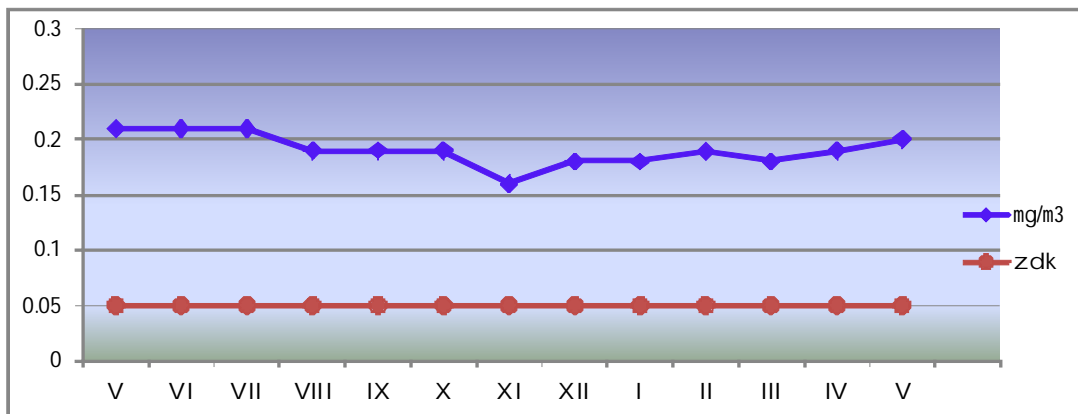
maisis Tvis saSual o koncentraciebi

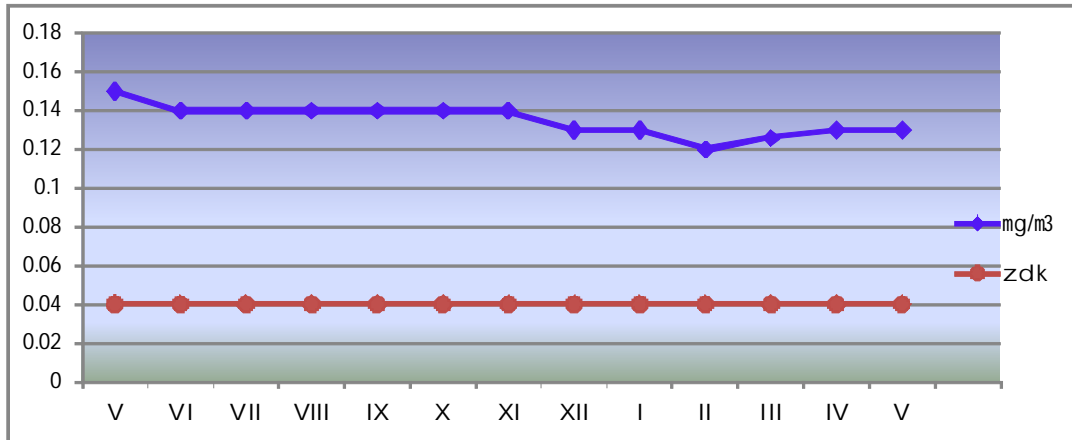
ნახსი რკანგის სასუალ ო ტვიური კონცენტრაციები (2012-2013 წწ)

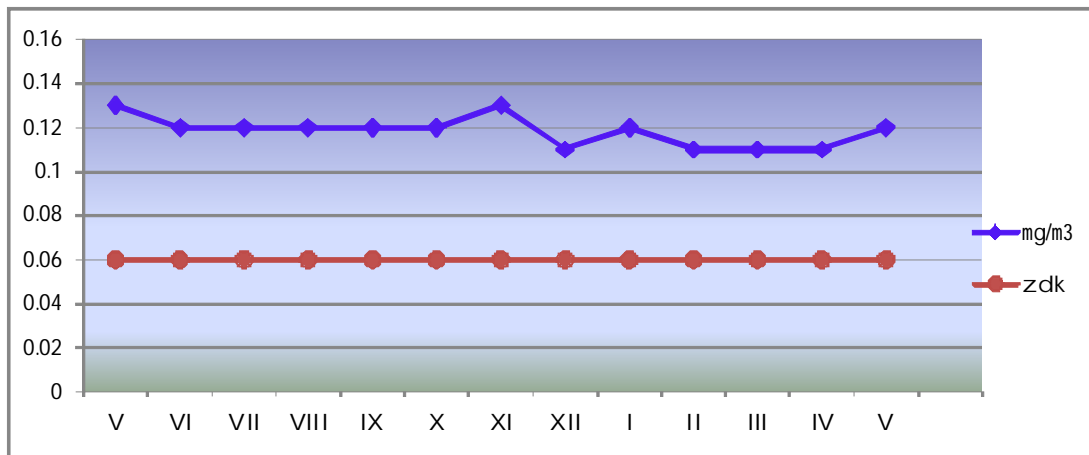
მტვრის სასუალ ო ტვიური კონცენტრაციები (2012-2013 წწ)

გოგირდის დიოქსიდის სასუალ ო ტვიური კონცენტრაციები (2012-2013 წწ)

azotის დიოქსიდის სასუალი ო Tვიური კონცენტრაციები (2012-2013 წწ)

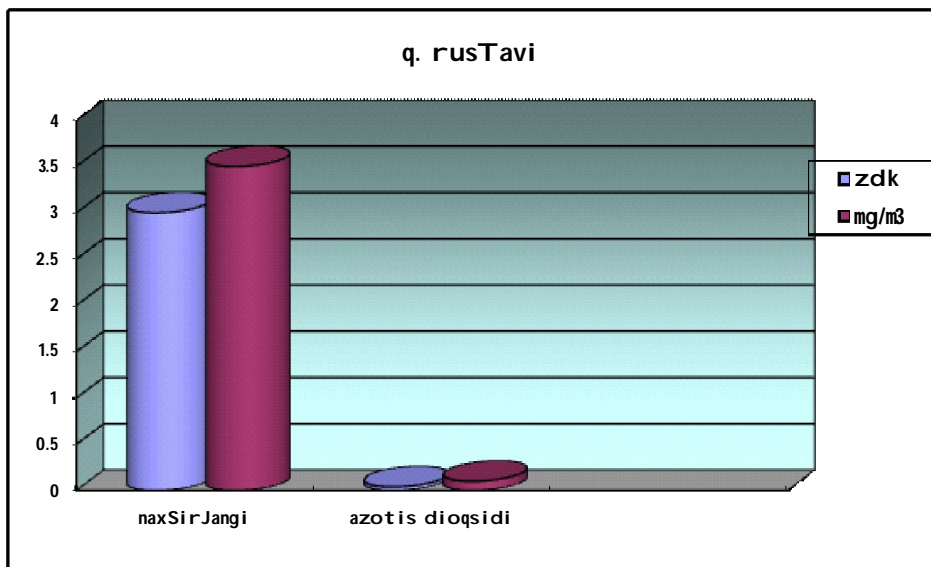

azotის ოქსიდის სასუალი ო Tვიური კონცენტრაციები (2012-2013 წწ)

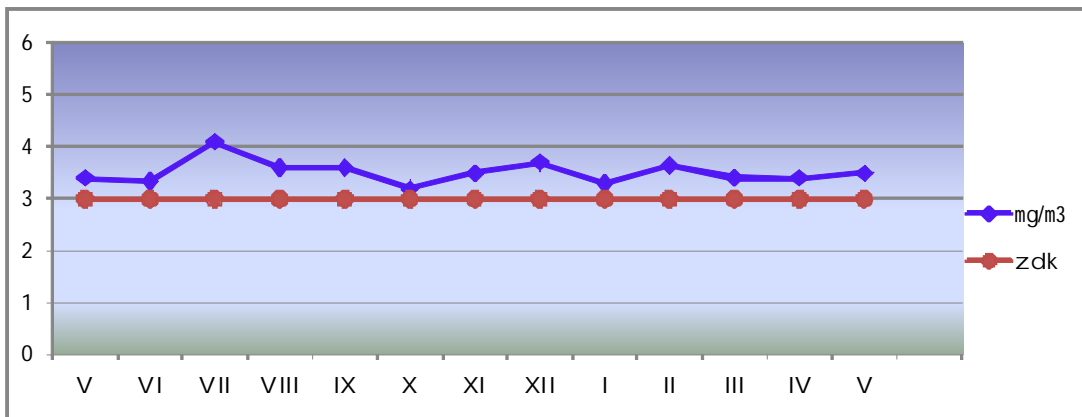
q. rusTavi

mais TveSi q. rusTavis atmosferul i haeris dabinzurebis regul arul i monitoringi warmoebda erT sadamkvirvebl o j ixurze.

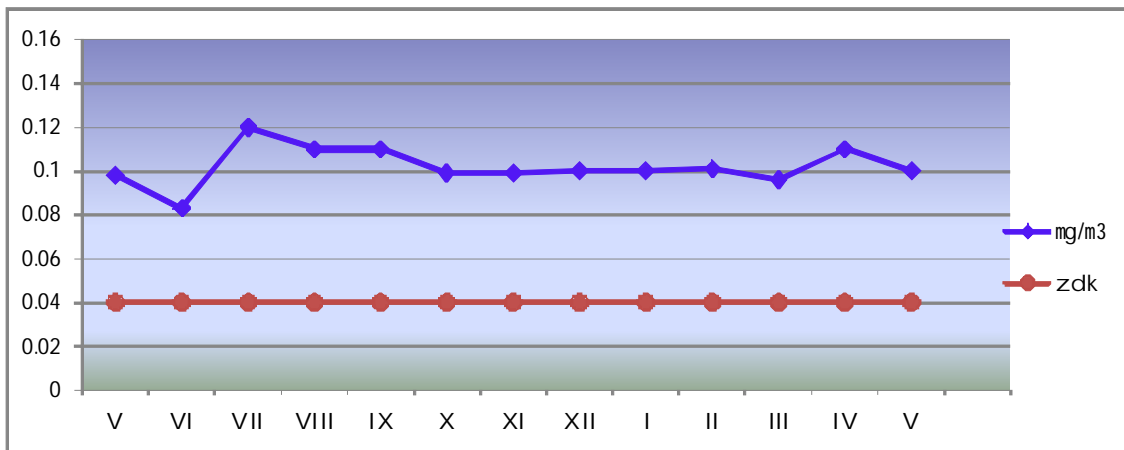
- *naxSirJangi* _ saSual o Tviurma koncentraciam Seadgina 3.5 mg/m³, rac 1.2-j er aRemateba zRvrul ad dasaSveb koncentracias;
- *azotis dioqsidi* _ saSual o Tviurma koncentraciam Seadgina 0, 1 mg/m³, rac zRvrul ad dasaSveb koncentracias aRemateba 2.5-j er.

mais Tvis saSual o koncentraciebi

naxSi rJangis saSual o Tviuri koncentraciebi (2012-2013 ww)

azotis dioqsidis saSual o Tviuri koncentraciebi (2012-2013 ww)

KDKDKDK

II. zedapi rul i wyal i

maisis TveSi md. mtkvarze SenakadebTan erTad aRebul i iqna wyl is sinj ebi 13 wertil Si. maTSi ganisazRvra 33 ingredienti.

maisis TveSi wyl is sinj ebi aRebul iqna, md. rionis auzis Semdeg mdinareebze: **rioni** (*quTaisTan, foTTan, Wal adidTan* da onTan, *sul 6 wertil Si*), **j oj ora** (*s.irTan*), **yviril a** (*zestafonsa da WiaTuraSi* 2 wertil Si), **oRaskura** (*q.quTaisTan* 2 wertil Si), **cxeniswyal i** (*SesarTavTan*), aWaris regionis Semdeg mdinareebze: **kintriSi, yorol iswyal i, qubaswyal i, barcxana, Woroxi, aWariswyal i, agreTve md. sufsaze, pal iastomis tbaze, md. maSaveraze (zeda da qveda), md. Aaragvis sam wertil sa (cixisZiri, CinTi da Tval ivi) da md. al azanze.**

zRvrul ad dasaSveb koncentraciebze maRal i iyo amoniumis ioni md. rionis auzis Semdeg mdinareebSi: rioni, yviril a, oRaskura da cxeniswyal i. maTi Sesabamisi mniSvnel obebi mocemul ia qvemoT moyvaniil cxril Si:

cxril i 1

punqtebi	mgN/l	zdk-ze meti (j er)
rioni-quTaisi-zeda	0.47	1.2
rioni-quTaisi-qveda	0.6	1.5
rioni-Wal adidi	0.69	1.8
rioni-foTi samx.Sen.	0.82	2.1
rioni-foTi Crd.Senak.	0.79	2.0
yviril a-WiaTura qveda	0.48	1.2
yviril a-zestafoni	0.51	1.3
oRaskura-quTaisi zeda	0.44	1.1
oRaskura-quTaisi qveda	0.51	1.3
zdk - 0.39 mgN/l		

zRvrul ad dasaSveb koncentraciebze maRal i iyo rkinis Semcvel oba md. rionSi _q. quTaisTan (zeda da qveda) _ 1.2 zdk da 1.3 zdk, Wal adidTan _ 1.3 zdk, q. foTTan (samxr. da *Crđ. toti*) _ 1.5 zdk da 1.5 zdk, md. yviril aSi q. WiaTurasTan

(qveda) და q. zestafonTan _ 1.3 zdk da 1.7 zdk da md. oRaskuraSi q. quTaisTan (qveda) - 1.3 zdk.

aWaris regionSi zRvrul ad dasaSveb koncentracias aRemateboda Jangbadis biol ogiuri moxmareba md. yorol iswyal Si da udrida 1,3 zdk-s, zRvrul ad dasaSveb koncentraciebze maRal i iyo amoniumis azoti md. yorol iswyal Si, md. qubaswyal sa da md. barcxanaSi _ 1.9 zdk, 2.0 zdk da 2.5 zdk, zRvrul ad dasaSveb koncentraciebze maRal i iyo rkinis Semcvel oba md. sufsaSi _ 1.4 zdk.

maisis TveSi aseve Semowmda l isis tbis, kus tbisa da Tbil isis zRvis wyl ebis mikrobiol ogiuri dabinZureba. Catarebul i anal izebis mixedviT samive tbaSi gansazRvrul i ingredientebi dasaSvebi normis fargl ebSia.

III. atmosferul i nal egebi

maisis TveSi Catarda dakvirveba atmosferul nal egebze. sinj ebi aRebul i iqna Semdeg qal aqebSi: axal cixe, bol nisi, gori, Tbil isi, Tel avi, foTi, quTaisi, zestafoni, sadac maRal i koncentracia ar dafiqsirebul a.

IV. marSrutul i dakvirvebis Sedegebi saqarTvel os sxvadasxva dasaxl ebul punqtebSi

maisis TveSi Catarda marSrutul i dakvirvebebi q. Tbil isSi: Tavisufli ebis moedansa da gmirTa moednis mimdebare teritoriaze. gazomvis Sedegebi mocemul ia qvemoT moyvaniლ cxril Si:

N	გაზომვის ადგილის განმარტება	გაზომვის თარიღი (რიცხვი და საათი)	გაზომვის პარამეტრები		
			CO მგ/მ ³	NO ₂ მგ/მ ³	მთლიანი მგ/მ ³
1.	თავისუფლების მოედანი (სკვერის განაშენიანება) 44° 48' 06,5"	23.05.2013 წ. 13.10 სთ	1.65	0.062	0.247
2.	გმირთა მოედნის მიმდებარე ტერიტორია 44° 46' 49,7"	23.05.2013 წ. 12.30 სთ	1.19	0.06	0.008

რადიოაქტიური მდგომარეობა

2013 წლის მარტის თვეში რადიოაქტიური დაბინძურების შესახებ ოპერატიული ინფორმაცია შემოვიღეთ 15 სადგურიდან: თბილისი, კუთაისი, ფოთი, საცხერე, ჯესთაფონი, ახალყალაქი, ახალციხე, გორი, თელავი, ფანაური, ლაგოდეხი, დედოფლისწყარო, ბათუმი, ბორჯომი და მესტია.

მიუხედავად ატმოსფერული ჰაერში γ -გამოსხივების ექსპოზიციური დოზის მაქსიმალური მნიშვნელობის 8.3 მკრ/სთ – 14.5 მკრ/სთ-ის ფარგლებში, რაც დედამიწის ბუნებრივი რადიაციული ფონს არ აღემატება (იხ. ცხრილი 3).

ატმოსფერული ჰაერში γ -გამოსხივების ექსპოზიციური დოზის მაქსიმალური მნიშვნელობა (მკრ/სთ)

--	--

სადგური	სასაშუალო მნიშვნელობა
ფოთი	8.3
კუთაისი	10.5
საჩხერე	11.7
ზესტაფონი	10.9
ფასანაური	10.7
დედოფლისწყარო	12.9
ახალციხე	11.3
გორი	14.5
თბილისი	14.1
თელავი	12.2
ლაგოდეხი	11.6
ახალქალაქი	11.6